

GrønsagsNYT

Nr. 7 // 6. juni 2017

Aktuelt

Der meldes mest om ustabil og vådt vejr i den kommende tid, så det kan være svært at få timet sprøjtninger, rensninger og plantninger ind imellem hinanden. I det mindste kan vandingen sættes på hold lidt. Der er ikke set de store sværmninger af skadedyr endnu; der er dog set lokale angreb indtil videre af både glimmerbøsser og snudebiller, men det helt store udtræk fra rapsen er tilsyneladende udeblevet.

INDHOLD:

Aktuelt.....	1
Tilskudsmuligheder	1
Nyt om kemi	1
Nyt om enkelte grønsagskulturer:.....	2
Salat.....	2
Kål.....	3
Løg.....	3
Gulerod.....	5
Arrangementer	6

Tilskudsmuligheder

Der vil i 2017 ikke være mulighed for at søge om investeringstilskud. Vi forventer at Miljøteknologi åbner igen den 1. august 2018.

Spørg altid om muligheder for tilskud, inden du går i gang med et projekt. Kontakt : Mona H. Christensen, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. Tlf.: 8740 5478. E-mail: mhc@seges.dk

Nyt om kemi

Acrobat Plus

Acrobat Plus er på vej ud i handelen. Det er på en dispensation, lige som Select. Det betyder, at den ikke må opbevares vinteren efter 13. oktober.

Acrobat Plus må kun anvendes mod løgskimmel i kepaløg og skalotteløg

Løgene må max behandles 4 gange.

Acrobat Plus må ikke anvendes senere end 28 dage før høst

Der må max anvendes 1,65 l Acrobat Plus pr. ha pr. behandling. Doseringen er sat efter, at der kommer den samme mængde dimethomorph ud som ved 2 kg Acrobat. Det giver så lidt mindre mancozeb pr. ha. Men der kan jo suppleres med Dithane.

Acrobat Plus må ikke anvendes nærmere end 10 meter fra vandmiljøet (vandløb, søer m.v.) for at beskytte organismer, der lever i vand

Overgangsperiode vedr. CLP-mærkning af plantebeskyttelsesmidler frem til 1. juni 2018

Det er efter 1. juni 2017 ikke tilladt at sælge ikke-CLP-mærkede kemikalier, herunder plantebeskyttelsesmidler. Slutbrugere af plantebeskyttelsesmidler vil frem til 1. juni 2018 alene modtage vejledning i forbindelse med kontrolbesøg fra Arbejdstilsynet.

Reglerne for CLP-mærkning af kemikalier har haft en lang indfasningsperiode, der ifølge reglerne skulle være afsluttet inden 1. juni 2017. Det ligger fast, at forhandlere ikke må sælge kemikalier, herunder plantebeskyttelsesmidler, der ikke er mærket efter CLP-reglerne, efter 1. juni 2017.

For andre typer af kemikalier end bekæmpelsesmidler, skal slutbrugerne omklassificere eksisterende lagre efter CLP-reglerne. Dette gælder f.eks. olier, rengøringsmidler og additiver til bekæmpelsesmidler.

Reglerne om mærkning er fastlagt i [Signalbekendtgørelsen](#) og i øvrigt i [CLP-forordningen](#) (Forordning (EF) Nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006).

Der har derimod været usikkerhed om, hvordan slutbrugere af bekæmpelsesmidler skulle håndtere kravet om CLP-klassifikation af eksisterende lagre. Alle bekæmpelsesmidler skal have en etikette, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen accepterer derfor ikke, at der ændres på eksisterende etiketter eller at slutbrugere påsætter nye etiketter på emballagen, når det gælder bekæmpelsesmidler.

Derfor har SEGES i januar 2017 anmodet Arbejdstilsynet, som står for kontrollen vedr. CLP-mærkning, om en overgangsperiode for eksisterende plantebeskyttelsesmidler hos slutbrugerne.

Arbejdstilsynet har den 11. maj 2017 meddelt, at man i kontrollen vil indføre en 1-årig overgangsperiode, således at man ved kontrolbesøg hos slutbrugerne alene vil vejlede i CLP-reglerne. Dvs. frem til 1. juni 2018 vil Arbejdstilsynet ikke give påbud eller bødeforlæg til slutbrugerne, hvis der findes plantebeskyttelsesmidler, som ikke er CLP-mærkede.

Det [anbefales](#), at slutbrugerne prioriterer så vidt muligt at få opbrugt plantebeskyttelsesmidler, som ikke er CLP-mærkede, i løbet af den kommende 1-års overgangsperiode.

Nyt om enkelte grønsagskulturer:

Salat

Gammaugler

Nu er de første gammaugler fanget i vores udsatte fælder, dog i meget variende antal. Det kølige sommervejr er ikke uglernes favoritvejr, så vi forventer ikke en stor opformering indtil videre. Der bør i princippet heller ikke komme så mange individer til landet sydfra, så længe vi primært har vinden ind fra vestlige retninger.

Salatbladlus, *Nasonovia ribis-nigri*

Der holdes nøje øje med salatbladlus i kulturerne, men er indtil videre ikke stødt på nogen derude. I uge 23 er der dog set en del vingede bladlus rundtomkring, men de er ikke blevet bestemt til art. Der kan være salatbladlus iblandt, der har forladt vinterværten (forskellige Ribes arter) og nu søger ud til sommerværten salat. Konventionel salat, der er behandlet med insekticid fra planteproducenten bør ikke lige være udsat, men økologisk salat skal der holdes øje med løbende.

Kål

Snegle

Vi ser en del snegle nu i tidlig kål som spidskål, dog primært ude langs hegn og markskel, hvor sneglene trives og opformerer sig. Er der først snegle i marken, kan det være svært at gøre noget, selv ved udlægning af sneglekorn, da de gerne forbliver i kålplanterne, når de først har fået smag for den. Forebyggende tiltag som harvning af bæltet langs hegnene har en god virkning, specielt under tørre forhold. Det bør suppleres med udlægning af sneglekorn til forhindring af spredning ind i afgrøden.

Den lille Kålflue

Vi finder stort set ikke flere kålæg nu, hvilket stemmer godt overens med nedenstående temperatursumslink:

https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Plantevaern/Skadedyr/Skadedyrsarter/Sider/PL_Kaalflue_varsling.aspx

Der vil så gå ca. en måned, før vi ser æglægning af 2. generations kålfluer.

Løg

Generelt

Der er kommet gang i løgene nu og med tørt og blæsende vejr i sidste uge, skal der skrues lidt op for doseringen af ukrudtsmidlerne for ikke at komme bagefter. Vi er en uge inde i juni, så der skal også derfor skrues lidt op, så vi kan blive færdige. Det tørre vejr betyder også vanding.

Afsætningen er kommet lidt i gang og de fleste producenter forventer at kunne komme af med alle løg. Selvfølgelig kun, hvis kvaliteten er til det. Der er nogle, der skal køres ud eller til biogas. Det er spiring, der er problemet, især de steder hvor der var meget løgskimmel og derfor ikke optimal optagelse af Antergon.

Vanding

Alle sætteløg skal have 25 mm om ugen nu. Der er vandet såløg og hvis der ikke kommer regn i denne uge, er det aktuelt i mange såløg.

Ukrudtsbekæmpelse i konventionelle såløg efter fremspiring

Vi har rigtig gode resultater på ukrudtet med Xınca. Den virker bedre på en lange række arter som Kamille, Brandbæger og selv på meget vanskelige arter som Hejrenæb, Gul Okseøje og Gråbynke er der en effekt. Der er kun Agerstedmoder, hvor virkningen er dårligere end Totril. Men det ser ud som om, at de dør, når der kommer Fenix med.

[Buctril](#) har yderligere kraftig virkning og vi kender ikke helt den rigtige dosering.

Der bruges nu blandinger af 0,1-0,15 l [Xınca/Maya](#) + 0,2-0,4 l [Fenix](#) pr. ha. og hvis der behandles hver 3-4 dag skal doseringerne ikke højere op

Gul Okseøje i sætteløg bekæmpet med Xınca (og Fenix)

Er der kamille, brandbæger eller tidsler, kan der anvendes en behandling med 0,035 kg [Matrigon 72 SG](#) pr. ha. Denne dosering vil kun virke på små kamiller og brandbæger, mens effekten på tidsler kun vil være en kortvarig hæmning. Det er desuden vigtigt, at temperaturen helst er 20 °C og i hvert fald over 15 °C, ellers virker det ikke.

Hvis der er græs i sætteløgene, kan det bekæmpes med 2 gange 0,35 [Select](#) 240 EC + 0,35 l Renol pr. ha. med 8-10 dages mellemrum.

Hvis der er kvik, skal der anvendes 2,5-4 l [Focus Ultra](#) + 0,5 l Dash pr. ha.

Mangan og mikronæring

Sålgene skal have 2. blivende blad inden behandling. Se [løgnyt nr. 4](#).

Mangan og mikroblanding kan blandes med Select, men ikke med andre ukrudtsmidler.

Svampebekæmpelse konventionelle sætteløg

Når sætteløg har 7 blade og det er skimmelvejr, er det tiden at begynde den forebyggende svampebehandling.

Til de første behandlinger kan der bruges 2,0 kg Dithane NT + 0,2-0,3 l Shirlan pr. ha.

Signum WG og Amistar bør man vente lidt med at bruge.

I tidlige bundtløg kan der ikke bruges Dithane NT på grund af sprøjtefristen på 4 uger. Der kan i stedet anvendes Signum WG eller Shirlan, der har 7 dages sprøjtefrist. Der kan også bruges Ortiva Top, der har to ugers sprøjtefrist.

Mindre anvendelse

Husk at udskrive godkendelserne til mindre anvendelse for følgende produkter:

[Boxer](#)

[Maya](#)

[Xinca](#)

[Fenix](#)

[Matrigon 72 SG](#)

[Buctril](#)

Vedr. sprøjtefrister, afstandskrav og restriktioner vedr. antal behandlede ha, henvises via midlernes hyperlink til middeldatabasen og til [Planteværn i spiseløg 2017](#).

Det er brugerens ansvar, at alle regler omkring anvendelse bliver overholdt. Følg derfor linkene på de enkelte midler til [middeldatabasen](#).

Mikronæring i sætteløg

Sammen med svampebekæmpelsen skal der iblandes 3-4 kg bittersalt (2 % opløsning) eller 2 kg mangansulfat pr. ha. Det kan også vælges at bruge et blandingsprodukt med forskellige mikronæringsstoffer. Det skal i så fald indeholde Zink (Zn), Magnesium (Mg), Kobber (Cu), Bor (B) og Jern (Fe). Et spredningsmiddel kan øge fordelingen på bladene.

Gødning

Sætteløgene skal være færdiggødet og sålgene skal have gødning nu, så der kun mangler den sidste kvælstofgødning (50 kg N) og Patentkali som først skal gives til Skt. Hans.

Økologiske løg

Ukrudtet skal stadig holdes nede. I de største planteløg er det slut med strigling og Robovator. Der kan stadig køres med radrenseren.

I såløgene køres med radrenser og striglen. Der skal renses godt med jord ind til løgene med radrenseren, hver gang inden der køres med striglen. Efter lugning skal der altid køres med radrenseren hurtigst muligt, så løgene ikke står med blottede rodhalse.

Den sidste gødning - gylle eller Binadan, skal gives i planteløgene nu.

Gulerod

I sidste uge blev landet ramt af kuling og sandflugt på det værst tænkelige tidspunkt lige efter fremspiring af vintergulerødderne. Flere marker er tyndet kraftigt i plantetallet og enkelte marker tabt. Mangler op mod 20 % af planterne som følge af sandflugt, kan det være aktuelt med omsåning. Dette forudsætter dog, at det lykkes anden gang og at vi ikke kommer ret mange dage ind i juni, før der er sået om. Meget kan dog gå galt anden gang – f.eks. at det bliver tørt og gulerødderne spirer uens, eller at man ved omsåning lægger frøene ned i jord, som forinden har været sprøjtet med jordmiddel, der skader frøene. I juni måned skal der mangle op mod 40-50% af planterne, før det kan betale sig at så om.

Det tørre vejr i maj har flere steder givet store udfordringer med fremspiringen. En del af frøene får lige fugt nok til, at de spirer, inden såbedet tørrer ud, mens andre frø ikke får tilstrækkeligt med fugt og først spirer, næste gang der kommer nedbør. Det giver uens fremspiring og uens gulerødder. De planter, der spirer først, trykker andet hold i konkurrencen og forskellene forstærkes i løbet af sæsonen. Det er svært at gøre noget ved efter planteetablering. I stedet bør man gøre sig tanker om, hvordan man laver et bedre såbed næste år.

Skurvanding

Husk skurvanding til de tidlige gulerødder. Det er tørt. Generelt skal gulerødder på sandjord vandes 40-45 dage efter såning for i første omgang at holde dem skurvfri. Efter skurvandingsperioden har gulerødderne nået en størrelse, hvor der skal laves vandregnskab og følges op med vanding efter behov.

Vi har i år en oplevelse af, at der er mindre manganmangel i gulerødder end tidligere år. Manganmangel optræder oftest, mens gulerødderne er små. Typisk ses lyse, gule planter, allerede når gulerødderne står med 1-2 løvblade og er blot 3-4 cm høje. På det tidspunkt bør gulerødderne sprøjtes første gang med mangan.

Mangan-mangel i gulerødder ses hyppigst:

- på let sand jord
- når planterne spirer frem i en kold periode eller en periode med tør jord
- når der anvendes Fenix til ukrudtsbekæmpelse
- i økologiske gulerødder, hvor gulerødderne skal konkurrere med ukrudt om næringsstofferne

Mangan-mangel afhjælpes med 2 x 2,5 kg mangansulfat tilsat sprede-klæbemiddel eller andet tilsvarende mangan-produkt. I økologiske gulerødder skal der foreligge en konsulenterklæring inden sprøjtning og der må kun anvendes mangansulfat uden tilsætning af additiver. Aminosol er godkendt til bladgødskning i økologiske gulerødder og fungerer samtidig fint som spredeklæbemiddel til mangan.

Der fanges nu gulerodsfluer over skadetærsklen i udvalgte marker. Det gælder primært marker, hvor der inden for kort afstand har været gulerødder i årene forinden. Første generation gør sjældent skade af betydning, men giver anledning til opformering af en anden generation, som lægger æg i gulerødderne i august-september. Derfor bør man være særlig opmærksom på første generation i gulerodsmarker, som skal stå hele efteråret eller som står i nærheden af marker med efterårs- og vintergulerødder.

Arrangementer

- 21.-22. juni [Öko-Feldtage](#) i Frankenhäusen, Grebenstein lidt nord for Kassel.
Yding Smedie arrangerer bustur derved. Tilmelding nu!
22. juni Sommerudflugt til Tåsinge, Avlerforeningen af Danske Spiseløg.
Kontakt Peder Krogsgård for nærmere information (40 37 46 51/pk@seges.dk)
- 28.-29. juni [Borgeby Fältdagar](#)

Ole Scharff

Tlf: 87 40 66 34/40 73 19 58
ohs@seges.dk

Richard de Visser

Tlf: 87 40 66 10/30 53 87 16
rdv@seges.dk

Karina Frandsen

Tlf: 87 40 66 12/21 64 80 85
kfr@seges.dk

Lars Møller

Tlf: 40 84 30 11
lrn@seges.dk

Pernille Kynde

Tlf: 30 51 62 14
pbk@seges.dk

Peder Krogsgård

Tlf: 40 37 46 51
pk@seges.dk

Emma Christiani Skov

Tlf: 87 40 66 01/30 66 61 78
esko@seges.dk